

Mange ord i språket vårt har en opprinnelse som for lengst er glemt, og ofte kan vi heller ikke uten videre tenke oss til hva ordene egentlig betyr. Vi håper leserne vil finne glede i en spalte der vi vil ha små epistler om ord vi bruker til daglig, men som de færreste av oss kan forhistorien til.

I denne spalten er det mer enn ønskelig med innlegg fra leserne. Det sitter vel kolleger rundt om i landet med kunnskap på feltet, og her får de altså muligheten til å utfolde seg for et bredt publikum!

Alkohol

Et velkjent ord med varierende valør i våre ører, i vår vestlige verden for det meste vurdert som en kulturbærer gjennom tidene, mens den arabiske verden vel mer enn oss har innsett at dette stoffet kan ha flere negative enn positive sider. Det blir da overraskende å oppdage at ordet har arabisk opprinnelse, «al» tilsvarer det engelske «the», altså bestemt artikkel i entall mens «kuhl» egentlig var et fint, ikke-klumpende, sølvhvitt metallisk pulver arabiske kvinner brukte som øyenskygge. Ordet endret så gradvis betydning til å betegne det letteste, fineste, pulveriserte stoff som kunne fordunste uten å etterlate seg reststoffer. Man oppdaget så at det stoffet som hadde alkoholeffekten i bl. a. vin nettopp hadde denne flyktige egenskapen og stoffet alkohol fikk derfor dette navnet.

Restaurant

Et for mange av oss velegnet sted for bl.a. alkoholinntak. Det kan da være kjekt å vite at selv om ordet idag ikke relateres til medisinenes verden, er fenomenet opprinnelig et helsefremmende tiltak.

I 1800-tallets Paris ble det opprettet steder der smakfulle, næringsrike supper ble komponert og servert for å bedre helsen til gjestene. Suppene ble ansett å kunne restaurere gjestenes skrantende helse. At det var suppene mer enn stedet som hadde denne positive effekten har så gått i glemmeboka. Ordet har vel på mange måter sin betydning i behold, et restaurantbesøk virker vel som en vitamininnsprøytning på de fleste av oss, om ikke da vi lar alkoholens mulige positive sider overskygges av dens fallgruver!

Ordet restaurere kommer opprinnelig fra det greske «stauros» som betyr en oppreist stake, staur eller pallisade. (Sjeldent har greske og norske ord vært så sammenfallende!)

Med bokstavene «re» foran handler restaurere om å fikse staken som ikke lenger holder seg oppe av seg selv.

Jannike Reymert

Kilde: William S. Hanbrich, MD
Medical meanings
American College of Physicians
Philadelphia, Pennsylvania